

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 02.03.1992, sp. zn. 5 To 39/91, ECLI:CZ:NS:1992:5.TO.39.1991.1

Číslo: 18/1993

Právní věta: K výkladu ustanovení §89 odst. 15 tr.zák. o postupu při stanovení výše škody. Pro stanovení výše škody způsobené trestným činem a pro rozsah povinnosti k její náhradě v případech, kdy předmětem útoku byla cizí měna (např.pachatel se trestným činem loupeže podle § 234 tr.zák. zmocnil cizí věci-cizozemských peněz), je třeba vyccházet z kurzu (ceny), za kterou se příslušná cizí měna oprávněným subjektem (směnárnou) v době spáchání trestného činu prodávala, nikoli z kurzu (ceny), za kterou cizí měnu oprávněný subjekt nakupoval.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 02.06.1992

Spisová značka: 5 To 39/91

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Loupež, Škoda

Předpisy: 140/1961 Sb. § 89 odst. 15
§ 234 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K odvolání krajské prokurátorky v Hradci Králové, obžalovaných; dalších oprávněných osob (§ 247 odst. 2 tr. ř.) a poškozeného V. Č. proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové z 21. 10. 1991 sp. zn. 1 T 10/91 Nejvyšší soud ČR rozhodl mimo jiné tak, že obžalované A. S., T. P. a J. S. uznal vinnými trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. proto, že 21. 2. 1991 kolem 22.00 hod. v Hradci Králové v Kubánské ulici po předchozí dohodě pod záminkou výměny 8 000 DEM za čs. měnu vylákali majitele těchto valut V. Č. do zapůjčeného osobního automobilu zn. Opel-Manta, s nímž odjeli do prostoru bývalého motorestu Maják v Urbanicích, okr. Hradec Králové, a během jízdy všichni jmenovaného fyzicky napadali, a tak se domáhali vydání valut v kurzovní hodnotě 150 800 Kčs, což se jim u bývalého motorestu podařilo.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 10. 1991 sp. zn. 1 T 10/91 byli uznáni vinnými obžalovaní A. S., M. P., T. P., P. F., J. S. mimo jiné trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. spáchaným na poškozeném V. Č.

Trestná činnost měla spočívat v tom, že shora popsáním skutkem získali 8 000 DEM v kurzovní hodnotě 143 440 Kčs.

Soud prvního stupně při stanovení výše škody způsobené trestným činem a pro rozsah povinnosti k její náhradě vycházel při určení hodnoty 8 000 DEM z nákupního kurzu Státní banky čs. (dále jen „SBČS“) v době spáchání trestného činu.

Všechna odvolání, která byla proti tomuto rozsudku podána, byla podána v zákonné lhůtě. Odvolali se především všichni obžalovaní. Ve prospěch M. P. se odvolala její matka J. Š. a její manžel, obžalovaný T. P., ve prospěch obžalovaného P. F. jeho otec B. F. Krajská prokurátorka v Hradci Králové se odvolala pouze v neprospěch obžalovaného A. S. Poškozený V. Č. napadl odvoláním výrok o náhradě škody, jenž se ho týkal.

Poškozený V. Š. považoval za nesprávné, že soud prvního stupně vycházel při stanovení škody z kurzu, za který SBČS valuty nakupuje. Přinejmenším měl vycházet ze střední hodnoty mezi nákupem a prodejem, což bylo v době činu 18,30 Kčs za 1 DEM. Navrhl proto, aby odvolací soud přezkoumal správnost výroku o náhradě škody, pokud se ho týká.

Když Nejvyšší soud České republiky přezkoumal z podnětu podaných odvolání zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost postupu řízení, které tomuto rozsudku předcházelo, dospěl k následujícím závěrům:

Krajský soud v Hradci Králové provedl v hlavním líčení úplné a formálně bezvadné dokazování. Takto provedené důkazy také – až na výjimku v podobě účasti obžalované M. P. na společné trestné činnosti a výpočtu materiální škody způsobené tímto deliktem – logicky správně zhodnotil. V takto vymezeném rozsahu jsou proto jeho skutková zjištění v souladu s objektivní realitou. Vina obžalovaných A. S., J. Š., T. P. a P. F. není založena jen na svědecké výpovědi poškozeného V. Č., ale i na dalších spolehlivých důkazech, které Krajský soud v Hradci Králové podrobně, přesvědčivě a správně rozebral v odůvodnění napadeného rozsudku. Nejvyšší soud České republiky se s těmito správnými závěry podepřenými výstižnou argumentací soudu prvního stupně ztotožňuje, takže na ně plně odkazuje.

První z naznačené dvojice výjimek, kdy soud prvního stupně pochybil při zjišťování skutečného stavu věci, je stanovení výše škody způsobené skutkem, který naplňuje znaky trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Krajský soud v Hradci Králové sice správně zjistil, že poškozenému V. Č. bylo uloupeno 8 000 německých marek (DEM), ovšem nesprávně vycházel z kurzu, za který v této době SBČS valuty nakupovala. Podle legálního výkladu § 89 odst. 15 tr. zák. se totiž „při stanovení výše škody vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení v předešlý stav“. Tato zásada byla sice do trestního zákona inkorporována až jeho novelou zák. č. 557/1991 Sb., účinnou od 1.1.1992, ovšem implicity platila již dříve: při stanovení výše škody na věci, která byla předmětem útoku, se vychází z ceny, za kterou by pachatel (či kdokoli jiný) tuto věc v čase a místě činu běžným legálním způsobem nabyt, tj. koupil. Jsou-li takovou věcí valuty, je třeba vycházet z kurzu, za který byly v době činu prodávány (nikoli nakupovány) SBČS. Ze sdělení SBČS na čl. 233 A spisu je zřejmé, že v době činu byl prodejní kurz 1 – DEM 18,85 Kčs. Škoda způsobená poškozenému V. Č. uloupením 8 000 DEM tedy představuje částku 150 800 Kčs.

Z uvedených důvodů proto Nejvyšší soud ČR napadený rozsudek ve vadném výroku o vině trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. rozhodl tak, že obžalované A. S., T. P., P. F. a J. S. uznal vinnými, že společným jednáním, jinak správně zjištěným a posouzeným jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. již soudem prvního

stupně, způsobili škodu poškozenému V. Č. ve výši 150 800 Kčs. Ze stejných důvodů jako soud prvního stupně posoudil i odvolací soud toto jejich jednání jako spolupachatelství ve smyslu § 9 odst. 2 tr. zák. trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Použití kvalifikované skutkové podstaty podle vyššího odstavce je odůvodněno formálně způsobením „značné škody“, tj. škody nad 100 000 Kčs (§ 89 odst. 14, nařízení vlády ČSFR č. 464/1991 Sb), materiálně pak zejména skutečností, že čin byl spáchán skupinou spolupachatelů – recidivistů lstivým a surovým způsobem (§ 88 tr. zák.).